

ROSA PARKS

1955 Yhdysvalloissa oli käytössä rotuerottelujärjestelmä ja -laki, joka ulottui lähes kaikille elämän osa-alueille. Koulut, kirkot, kirjastot, ravintolat, käymälät yms. olivat erikseen valkoisille ja "värillisille", kuten silloinen sanottiin. Oikeusturva oli usein käytännössä olematon. Äänioikeus voitiin riistää mielivaltaisilla "lukutaidon" testeillä, jotka olivat ahkerassa käytössä.

Tarina

On joulukuu 1955. Tapahtumat sijoittuvat Alabamaan Yhdysvaltoihin. Nainen nimeltä Rosa Parks odottaa pysäkillä bussia. Hänen jäseniään särkee. Takana on raskas työpäivä. Bussi tulee ja hän ostaa kuljettajalta lipun. Rosa menee istumaan bussin takaosaan tummaihoisten paikoille, koska laki määrää niin.

Bussi jatkaa matkaansa ja seuraavalta pysäkillä nousee kyytiin valkoihoinen mies, jolle ei enää löydy istumapaikkaa. Mies lähestyy Rosaa. "Anna paikkasi minulle", mies sanoo määrävästi. Rosa ei katso miestä ja on kuin ei kuulisikaan. Hän on päättänyt, ettei nouse. Mies pyytää uudestaan Rosaa nousemaan. Rosa teeskentelee, ettei kuulisikaan. Muut valkoihoiset alkavat nimitellä Rosaa ja he uhkailevat poliiseilla. Rosaa se ei hetkauta. Hän on päättänyt istua, koska hänellä on siihen yhtäläinen oikeus kuin muillakin. Syyttelyt pahenevat. Lopulta bussi pysähtyy ja poliisit tulevat pidättämään Rosan.

Tummaihoisten keskuudessa leviää tieto Rosasta ja hänen kohtalostaan. Ihmiset ovat kyllästyneitä rotuerotteluun ja he pohtivat, kuinka he voisivat tukea Rosa Parksia ja saada rotuerottelun loppumaan. Päätettiin aloittaa bussien boikotoiminen: kaikki tummaihoiset kävelivät tai käyttivät yhteisiä autokyytejä työmatkoillaan. Boikottia ei oltu ajateltu pitkäksi, mutta lopulta se kesti yli vuoden. Boikotilla saavutettiin sen tavoite: Yhdysvaltain korkein oikeus totesi busseissa tapahtuneen rotuerottelun perustuslain vastaiseksi ja Alabaman osavaltio joutui muuttamaan lakia. Tämä oli kannustava osavoitto tummaihoisten taistelussa samanarvoisuuden puolesta.

Lähde: Helsingin Sanomat 26.10.2005, kuvaus bussista kuvitteellinen, mutta totuutta mukaileva.